

KOMMUNUR

Ongin torir at muta ímóti Heðini

Heðin Mortensen ræður einsamallur í býráðnum, heldur Jan Christiansen, ið øtast yvir raksturin hjá Tórshavnar Kommunu, sum seinastu árin er vaksin ógvusliga

Ingolf S. Olsen

Jan Christiansen, fyrrverandi borgarstjóri í Tórshavnar Kommunu, er ikki nógv fyri at leggja seg út í nakað kjak um leiðsluna í kommununi, sum hann misti til Heðin Mortensen eftir valið í november 2004. Men beinleiðis spurður um, hvat hann heldur um leiðslu-háttin, sigur Jan Christian-

- Sum eg síggi tað, so er tað Heðin, sum bestemmar alt 100 prosent. Ongin torir at muta ímóti honum av ótta fyri at verða sett uttanfyri. Onkuntið síggja vit onkran sprella eitt sindur, men tað er bara spæl fyri gallarinum. Nevndarsessirnir geva eftir øllum at døma ov nógv til, at nakar vil seta nakað upp á spæl.

Aktuelt undrar tað hann eisini, at býráðið á sama fundi, sum 2014 figgjarætlanin varð samtykt, eisini samtykti, at sama figgjarætlan skal endurskoðast longu eftir nýggjár.

- Hatta havi eg ongantíð sæð fyrr. Gaman í er tað ikki óvanligt við eykajáttanum, og at ein figgjarætlan verður broytt, men tá er tað gjørt orsakað av støðum, sum eru íkomnar aftaná, at hon er

samtykt. Og sjálvt um lógin ásetir, at minst tvær viðgerðir skulu vera av figgjarætlanini, so er onki í vegin fyri at hava fimm, seks ella tiggju viðgerðir, um tað er tað, sum skal til fyri at lenda á tí rætta. Men her sær tað út, sum at tey hava samtykt eina figgjarætlan, ið tey ikki rættiliga kunnu standa inn fyri kortini, sigur Jan Christiansen.

Øll samd við Heðin

Hann heldur ikki, at breiða samgongan, sum fevnir um alt býráðið, gagnar opinleikanum og demokratinum.

- Á pappírinum ljóðar tað so væl, at øll eru so samd so samd, og figgjarætlanin varð einmælt samtykt. Men at tey eru samd merkir, at tey øll eru samd við Heðin. Henda støðan tykist prógva, at um tú ikki hevur eina aktiva andstøðu, so sleppir alt at koyra eftir høvðinum á tí eina manninum, sum bestemmar alt, sigur Jan Christiansen.

Hann heldur, at opinleikin samanumtikið ikki hevur havt tað serliga gott, síðani Heðin Mortensen setti seg í borgarstjórasessin.

- Eitt tað fyrsta hann gjørði, var at avhøvda opnu postlistarnar. Teir hevði

Leivur Hansen innført, tá hann fór undir at lata kommununa upp, og eg haldi, at teir virkaðu væl, sigur Jan Christiansen.

Hóast hann heldur, at Heðin Mortensen minnir um ein einaræðisharra við sínum leiðslustíli, so ásannar Jan Christiansen, at stýrið er effektivt.

- Ja, og eg haldi eisini, at diktatur er besta stýrið, ið finst, um tú hevur rætta mannin til tað. Tess færri, ið eru um at taka avgerðirnar og fremja tær í verki, tess effektivari og skjótari gongur alt fyri seg. Í so máta er Heðin væl egnaður. Men tað er bara tað við tí, at diktatorar hava tað við at gloyma uppgávuna og veruliga mál-ið, tá teir hava sitið í nøkur ár, og byrja at hugsa meira um seg sjálvar og sítt vald, sigur hann.

Ræðist raksturin

Tann gongdin, sum tó ræðir fyrrverandi borgarstjóran mest í Tórshavnar Kommunu, er stóri vøksturin í ár-liga rakstrinum. Hann er vaksin við næstan 170 milliónum krónum, síðani Heðin Mortensen setti seg í borgarstjórasessin 1. januar 2005. Raksturin var 312 milliónir krónur í figgjar-

ætlanini fyri 2004, sum var seinasta árið, Jan Christiansen var borgarstjóri. Í figgjarætlanini fyri 2014 er rakstur-in 480 milliónir krónur.

- Eg haldi, at raksturin er vorðin óhugnaliga høgur, og eg tori ikki at spáa um, hvat hendir, um skattainntøkurnar knappliga svíkja. Tað er skjótt og lætt at fáa raksturin upp, men tað kann verða sera torført at fáa hann niður aftur. Míni ráð skulu vera, at man nú stingur út í kortið og roynir at minka raksturin við einum ávísum prosenttali hvørt ár, til hann er komin í eina meira náttúrliga legu. Tað er helst tað, tey ætla nú við hasi endurskoðanini, men eg skilji bara ikki, hví tað ikki er ein partur av sjálv-ari figgjarætlanini, sigur Jan Christiansen.

Hann heldur, at tað eigur at bera til at minka raksturin so mikið, at skattaprocentið eisini kann lækkast.

- Skattaprocentið var hækkað í sambandi við, at Boðanesheimið varð bygt. Í fjørð varð so eitt hálvt prosent skarvað av aftur, men eg haldi, at tað kann lækka eitt prosentstig aftur, at, um tað verður gjørt yvir til dømis fyra ár, sigur Jan Christiansen.

Tá tey í býráðnum siga, at tey eru samd, so merkir tað, at tey øll eru samd við Heðin, sigur Jan Christiansen, fyrrverandi borgarstjóri í Tórshavnar Kommunu

Nøktandi eftirlit

Kommunala eftirlitið er í samsvar við politiska viljan um víttfevnandi kommunalt sjálvræði. Tað heldur Hilmar Høgenni, sum varðar av kommunala eftirlitinum í Almannamálaráðnum

Ingolf S. Olsen

Kommunurnar í Føroyum virka við sonevndari kommunalari fulltrú, ið gevur teimum víttfevnandi sjálv-

ræði. Soleiðis er ikki allar staðir, eitt nú hava ensku kommunurnar bert lógarbundnar uppgávur at taka sær av.

Og við einum víttfevnd-

um kommunalum sjálvræði er tað eisini avmarkað, hvat kommunala eftirlitið, sum nú hoyrir undir Almanmamálaráðið, skal leggja seg út í.

Kommunala eftirlitið er eitt sonevnt lóggildis-eftirlit. Tað merkir, at eftirlit verður hildið við, um kommunurnar halda galdandi lóg, meðan sjálvt innihaldið í kommunalum avgerðum ikki verður viðgjørt sum so.

Men eftirlitið virkar, sum tað skal, í mun til politiska ynskið um kommunalt sjálvræði og verandi kommunulóg,

heldur Hilmar Høgenni, deildarstjóri í Almanmamálaráðnum, sum hevur kommunala eftirlitið um hendi.

Fríar ræsur

- Kommunala fulltrúin merkir, at kommunurnar kunnu fáast við alt, sum ikki beinleiðis er bannað við lóg. Men tær skulu sjálvsagt halda kommunulógina og aðrar lógir, ið tær eru umfataðar av. Tað er heldur ikki so, at vit bara traðka til, um onkur klagar eina kommunu til okkum. Vit kunnu taka mál upp av egnari drift og gera tað eisini, um vit halda, at okkurt óregluligt fer fram,

ella vit fáa boð um tað.

- Tað kann til dømis vera, um vit hava illgruna um, at ein kommuna letur ognir frá sær fyri onki. Ella um kommuna er passiv í mun til ymiskar lógir, ið áleggja kommununum at verða virknar. Eitt dømi kann eisini vera, at ein kommuna ikki heldur ásetingarnar í dagstovnalógini. Menta-málaráðið umsitur ta lógina, men vit kunnu hjálpa ráðnum at tvinga eina treiska kommunu at halda lógina við at skriva út dagbøtur til teir kommústýrslimirnar, sum kunnu ábyrgdast, sigur deildarstjórin.